

050113

**ระบบการศึกษา, ค่านิยมสังคม,
ศาสนา และวิทยาศาสตร์
ศส. สรวดีเฮี สุชุมวาท**

**ความจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาเปิดรับแนวคิดตะวันตกเพื่อ
รับมือกับการขยายอาณานิคม**

- การส่งพระโอรสและลูกขุนนางไปเรียนวิชาการต่างๆ การทหาร, แพทย์, วิศวกรรม - การช่าง, กฎหมาย, รัฐศาสตร์
- ความจำเป็นต้องเรียนภาษาอังกฤษ

3. ท้องถิ่นในกระแสโลกาภิวัตน์

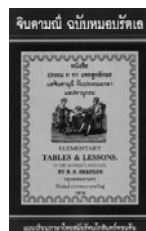
- 3.1 รากฐานของท้องถิ่น — เศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมกับการพัฒนาชุมชน
- 3.2 ระบบทุนและการเคลื่อนย้ายทุนสู่ท้องถิ่น
- 3.3 ระบบการศึกษา ค่านิยมสังคม/ ศาสนา/ วิทยาศาสตร์

จากบทความ “การวางรากฐานการศึกษาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ” โดยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิรินธร เทพรัตนสุดาฯ (พระยศขณะนั้น พ.ศ. 2530) ทรงสรุปเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อ

1. การฝึกคนเพื่อรับราชการ
2. การจัดการศึกษาเพื่อคุณประโยชน์ของประชาชน
3. เพื่อบำรุงรักษาพระศาสนา

**ระบบการศึกษาไทยกับขบวนการปรับสู่ความทันสมัย
ในสมัยรัชกาลที่ 5**

- เดิมการศึกษามีศูนย์รวมอยู่ที่วัด — พระ/เณร — ชาย
- การขยายอาณานิคมของตะวันตกกับการตั้งรับ

จากเป้าหมายทั้ง 3 เห็นได้อย่างชัดเจนถึงการที่ทรงเตรียมการรับมือกับกระแสโลกาภิวัตน์ของยุคนั้น (ครึ่งหลังปลายศตวรรษ 18)

- การศึกษาจะพาไปสู่การปฏิรูปปรับปรุงบ้านเมืองทุกด้าน
- ทรงเห็นความสำคัญของการสร้างคนเพราะขาดคนผู้มีความรู้ความสามารถ

พระราชหัตถเลขาถึงพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ เมื่อวันที่ 21 มกราคม ร.ศ. 117

“ในบ้านเมืองเวลานี้ไม่ขัดสนอันใดยิ่งกว่าคน การเจริญอันใดเป็นไปไม่ได้เร็วก็เพราะ เรื่องคนนี่อย่างเดียว เพราะเหตุขัดสนเช่นนี้ จึงต้องจำใช้ฝรั่ง ในที่ซึ่งคนเรายังมีความรู้ ความสามารถไม่พอ”

2425 โรงเรียนเทพารมขนาดเล็ก (วิชาทหาร การแผนที่) เพื่อแก้ปัญหาพรมแดนและการขยายอำนาจของจักรวรรดินิยม

ขั้นตอนการวางรากฐานการศึกษา

ก. บุตรขุนนาง

พ.ศ. โรงเรียน

2414 โรงเรียนสอนภาษาไทยในวัง

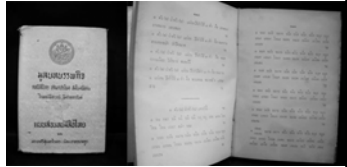
2415 โรงเรียนสอนภาษาอังกฤษในวัง
ส่งบุตรเจ้านายที่เรียนดีไปศึกษาภาษาอังกฤษที่สิงคโปร์

2423 โรงเรียนสุนันทาลัย (สตรี)

ข. ราษฎรทั่วไป

พ.ศ. โรงเรียน

2427 โรงเรียนวัดมเหยงคณ์พารม กรุงเทพฯ (ระดับประถมศึกษาแห่งแรก)
ต่อมาตั้งโรงเรียนประถมตามจังหวัดต่าง ๆ

หนังสือชุดมุลบทบรรพกิจ

โรงเรียนวัดมเหยงคณ์พารม

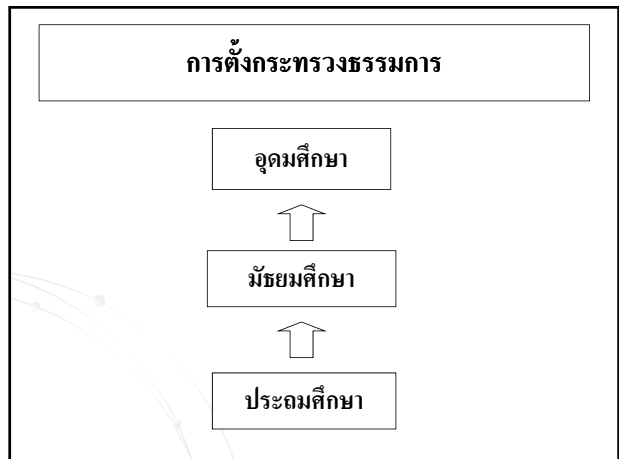
เจ้านายดีไปศึกษาภาษาอังกฤษที่สิงคโปร์

โรงเรียนสุนันทาลัย (สตรี)

โรงเรียนสอนภาษาอังกฤษในวัง

นักเรียนเรียนดี ได้รับพระราชทานทุนเล่าเรียนหลวง
ไปศึกษาต่อต่างประเทศ

ผลของการศึกษาแบบตะวันตกกับสังคมไทย

- โรงเรียนของมิชชันนารีสร้างค่านิยมแบบตะวันตก
- วิชาคณิตศาสตร์ที่ทันต่อวิชาการแบบตะวันตก
- วิชาหมดบทบาทสำหรับการศึกษาระดับสูง
- ปัญญาชนไทยที่เรียนต่อต่างประเทศต้องการเปลี่ยนระบบการปกครองเพื่อความทันสมัย

ข้อสังเกตจากหน้า 34 ข้อ 4

“...ความจำเป็นต้องทำให้บ้านเมืองให้ทันสมัย
มีลักษณะเป็นการทำบ้านเมืองให้เข้าระบบตะวันตก...
ผลกระทบมาถึงปัจจุบัน”

การศึกษาช่วง 2475 — จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

- การศึกษาขยายสู่ราษฎรมากขึ้น
- จอมพล ป. ใช้การศึกษาสร้างวัฒนธรรม และลัทธิชาตินิยม
- การศึกษาสร้างชนชั้นกลางที่ตอบสนองระบบทุนนิยม

อุปสรรคในการจัดการศึกษาสมัยรัชกาลที่ 5

การรักษาโรคกับคนที่ละทิ้งราก

สังคมไทยกับโลกาภิวัตน์

สงครามเย็น และบทบาทในการพัฒนาประเทศโดยความช่วยเหลือ
ของอเมริกา (IMF WTO แผนพัฒนาเศรษฐกิจไทย)

“งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข”

= บริโภคนิยม วัตถุนิยม

ค่านิยมแบบตะวันตก

- การห่อฝรั่ง
- ลอกเลียนแบบโดยทิ้งรากของตน
- บริบททางสังคมและวัฒนธรรม

ระบบการศึกษาแบบแยกส่วน เช่น วิทยาศาสตร์และศิลปะ

- ในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน
- การแยกย่อยตามรายวิชา
- การเรียนภาษาแบ่งเป็น 4 ทักษะ
Reading Writing Speaking Listening

ระบบการศึกษาที่ทิ้งท้องถิ่นและวัฒนธรรมดั้งเดิม เนื่องจาก

- ศูนย์กลางสำคัญเหนือท้องถิ่น
- การไต่เต้าผ่านการศึกษาโดยท้องถิ่น
- ค่านิยม “การเป็นเจ้าของคน”
- รับใช้ระบบทุนนิยมเต็มตัว = ผลผลิตผู้บริโภคที่อาศัย
ความชำนาญเฉพาะด้าน

ตารางของหลักสูตรปริญญาตรีทั่วไป

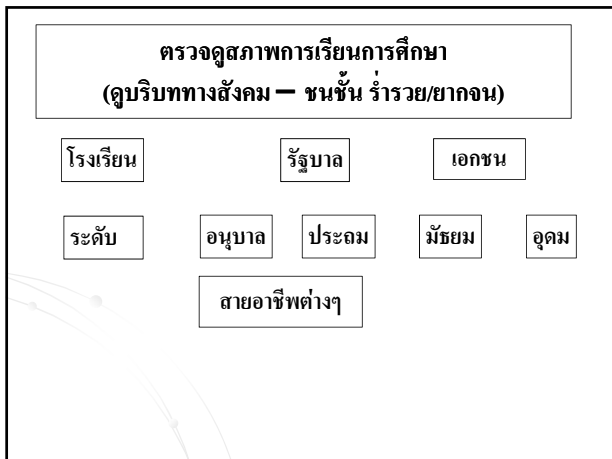
เทอม 1							เทอม 2						
ชั้นปี							ชั้นปี						
4							4						
3							3						
2							2						
1							1						
วิชา	1	2	3	4	5	6	วิชา	1	2	3	4	5	6

แนวคิด Social Darwinism ที่แฝงอยู่ในระบบการศึกษา

- การต่อสู้เพื่อเอาตัวรอด (Struggle for Survival)
- ชัยชนะของผู้แข็งแรง (Survival for the Fittest)
- การเลือกสรรของธรรมชาติ (Natural Selection)
(การแข่งขัน, การได้เปรียบเสียเปรียบ, การแบ่งแยก)

2530 – ปัจจุบัน

- ความเป็นอุตสาหกรรม
- โลกาภิวัตน์ โลกไร้พรมแดน
- การแบ่งแยก / แปรลกแยก

เปรียบเทียบ จุดมุ่งหมายการศึกษา
ของยุคเก่ากับยุคปัจจุบัน

สภาพชุดภาษาที่ใช้เรียก	ครู	-	ลูกศิษย์
	ผู้สอน	-	นักศึกษา
	(ลูกจ้าง)	-	(ลูกค้า)

(บทความ “บริษัท มหาวิทยาลัย...จำกัด”)

จุดมุ่งหมายสูงสุด “งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลความสุข”

- การเตรียมตัว กวดวิชา เพื่อสอบเข้าในทุกระดับ
- ระบบเครือข่าย / อุปกรณ์

จบการนำเสนอ

การศึกษา เพื่อ ตอบสนองสังคมบริ โลกนิยม / วัตถุนิยม

อุดมการณ์ ขับเคลื่อนอยู่บนวิธีคิดที่ดูความสำเร็จจากวัตถุ /
รูปแบบ / เปลือกนอก

การบรรยายครั้งต่อไป

หัวข้อ 3.4 เทคโนโลยีการสื่อสาร ศิลปะ วรรณกรรม

นักศึกษาดู **website** โดยตรงของภาพยนตร์เรื่อง

Twilight
Narnia
Harry Potter